

DEBRECZENI HIRLAP

Elfizetési árak: Egész évre 10 frt., félévre 5 frt., negyedévre 2 frt. 50 kr. egy hóra 1 frt.
Megjelenik mindennap,
vasárnap kivételével.

A szerkesztésért felelős a kiadó laptulajdonos:
Kutasi Imre.
Szerkesztő:
Katona Imre.

Szerkesztőség: Piacz-utca 1824. sz. Szikszay-féle ház.
Kiadóhivatal: Nagytemplom-tér, 318 sz. Sz. Nagy Károly ház
Hirdetések a legmérsékeltébb árszámítás mellett vétetnek fel.
Egyes szám 4 kr.

Ürügök és álérvek.

Debreczen, február 7.

—á.— Azokat, a kik a szigorú kath. dogma alapján kívánják a kötelező polgári házasság javaslatának megbuktatását, még képesek vagyunk érteni s kimutatni. okoskodásuk korlátolt bár, de logikus, aggályaik a keresztény erkölcsi alap veszendősége iránt tárgyelnküliek s oktalankok ugyan, de legalább tiszteletre-méltók. Nem gondolják meg e jóra való, de kislelkű emberek, hogy Magyarország s a magyar nemzet fejlődését s ezeréves ittelését az a szabadelvűség biztosította, mely épen most akarja a további erősítés s új ezer évi fenmaradás szilárd alapjait lerakni, hogy a magyar nemzet szabadelvű volt a meghódított törzsekkel szemben, s hogy a magyar kiváltságos nemesség sem volt soha zárt kaszt, de tagjait folyton szaporította a népnek magukat valami érdemmel kitüntetett tagjai közül. De e kislelkű aggódóknak megbocsátni tudunk s az időtől s az új alkotások alapján bekövetkező fejlődésünk menetétől bizton várjuk az ő megnyugvásokat s megtérésüket.

De elítélni vagyunk kénytelenek azokat, kik a szabadelvű eszme üdvös voltát tudják, azt mindig hirdették, de most megtagadására s cserbenhagyására ürügöket keresnek, hogy az azon felépült javaslatokat megbuktatva, megbuktathas-

sák Wekerlét is, a ki kormányon maradását e javaslatok sorsával összekötötte; persze azért, hogy aztán maguk foglalhassák el a hatalomnak rég óhajtott polcátát.

Kik ezek?

Az Apponyi-párt s a szélsőbalnak azon része, mely úgy látszik, ez ürüg alatt készül hátat fordítani a szélsőbal meddő politikájának, hogy Apponyi tetszetős s képmutató politikuskok által elcsürnető-csavarható jelszavainak zászlaja alatt közelebb férközhessenek a hatalom birhatásának reményéhez és — folytathassák a Kossuth-féle kiegyezés-romboló politikát!

Ez utóbbiak közül Polonyi, e ravasz, fifikus, eszes prókátor kifogyhatlan az ürügök s álérvek feltalálásában a polgári házasság elvetésére s azokat mohó készséggel fogadják el Apponyi lapjai, bár meg vannak győződve hiábavaló alaptalanságáról. Ilyen volt a kir. főherczegek házasságának s a trónjogosultságnak kérdése az osztrák s magyar házasságjog különbözősége esetén.

Mily csoda volt nézni az ellenzéki lapok örömet e „fogas kérdés“ felett, melyet bár egyszerre agyoncsapott azon tény, hogy a főherczegek egyképen levén honosak Magyarországon s Ausztriában is, e kérdés egyáltalában nem létezik, mégis hetekig mutogatták azt mumus gyanánt a közönség előtt.

Most meg új mumus gyanánt a „horvát kérdés“ járja, az tudniillik, hogy miként áll majd a dolog a horvát községi illetőségű egyéneknek Magyarország területén, s a magyar községi illetőségűeknek horvát területen kötött házasságával.

Szilágyi előterjesztése azt feleli, hogy ez egyénekre nézve a külföld tekintetében megállapított rendelkezések az irányadók.

A „külföld“ szó említésére most ismét kész a közjogi sérelem tüntetése; azt állítják az ellenzéken, hogy ime a magyar kormány Horvátországot külföldnek mondja s így tágitja a horvát-magyar kapcsolót sértő Szt.-István koronája birodalmának integritását.

E csaló s bolondító mondást is agyonüti egyszerre az a felvilágosítás, hogy Horvátország belügyei tekintetében külön jogterület, s így egyházpolitikai tekintetben is autonóm önrendelkezési joggal bír s így míg a polg. házasságot önkénynt he nem hozza, azt rá nem kényszeríthetvén, előjövő esetekben a fölvetett kérdés helyesen csak a külföldiekre nézve megállapított normatívumok szerint lesz megoldható. De azért most az ellenzéki sipokon a közönség megtévesztésére ez a nóta járja.

De nem hisszük, hogy akadjon gimpli csak egy is, aki buta fejvel rámenjen az ürügök s álérvek e silány lépvevényére.

A DEBRECZENI HIRLAP TÁRCZÁJA.

Tört szárnyakkal . . .

Irta: Zamaróczy Berta.

Az a szegény sápadt leány úgy megy végig a népes utcákon, fényes paloták közt, mint egy alvajáró. Nem érdeklik őt az „olcsó áron leszállított karácsonyi ajándékok“, sem a járókelők vidám, elégedett képe. Könnyű kis köpenyét fázósan huzza össze a vállán; kebléből nehéz, szakadozott köhögés tör elő.

Az a halvány arc úgy kipirul s tiszta, kék szemei megteinek könnyel a kis fekete fátyol alatt.

Jönnek vele szembe kaczer, cifra dámák. Azoknak is piros az orcájuk, csak hogy ott a fátyol patika-festéket s bünt takar, nem a szemérem pirját s az erényt. A leánya úgy látszik ismeri ezeket a finom selyem ruhába öltözött, szives mosolyu hölgyeket, borzadva tér ki előlük, utálattal nézi őket. Ezek bizonyosan nem éhesek s nehéz prémes bundájok alatt nem fáznak úgy, mint ő! „Inkább a halált“ rebegi, mintegy önkénytelenül. „Inkább a halált“ így mondta ő ezt egykor otthon — ott abban a kis hegyvidéki városkában, midőn egy-ketten pártjukat fogták a becsületük föl megfélekedeztetőknek, mentésgül hozván fel az alkalmat, a nyomort. S most, hogy szemtől-szembe látja a bünt, még jobban utálja azt, még inkább borzad tőle.

Jó családból való, elárvult szegény leány,

a kinek a jó Istenen kívül senkije; tiszta szentelen néven kívül semmije sincsen.

A nyarat rokonainál töltte s megelégedvén ott a keserű kegyelem kenyere, ősz felé feljött a fővárosba állást keresni.

Hét napja, hogy ott hagyta helyét, a honnan csak úgy hirtelenében ki tették a szűrét.

A hervadt képű öreg tanácsosné fiatal férje, a kinek házában házikisasszonyok voltak alkalmazva, minden előleges czeremónia nélkül megölette őt a reggeli főzésénél.

Micsoda? egy olyan szegény házikisasszony örülhet, ha a tanácsos ur leereszkedik hozzá! . . .

S az a szegény házikisasszony annyira nem örült meg a kegyes leereszkedésnek, hogy a tejes lábást a tanácsos ur fejéhez vágta.

Az asszony még az nap elküldte a háztól.

A helyet, hogy megdicsérte volna; ráfogta, hogy ártatlanul rágalmazza férjét, a ki ő neki százszor is elmondja napjában mennyire szereti s milyen hűséges hozzá. Ezt már a férj urak úgy szokták, ha pénzért nősülnek s a kassza az asszonynál van; még ha az az asszony milyen vén, milyen csunya volna is . . . S azok a csunya vén asszonyok szivesen hisznek.

A helyszerző ajánlott neki pompás helyet. Egy jómódu özvegy ur mellé házvezetőnek. Kéves a munka, nagy a bér s aztán a kényelem! . . . A leány elfordult, hogy az a közönséges gondolkozási üzletember ne lássa hirtelen kipirult arcát, ismeri ő már azokat a pompás helyeket, ahol kevés a munka, nagy a bér; nem kell ahoz tapasztalás, megsugja a veszélyt a tiszta léleknek saját ösztöne is. „Igen, de a jó hirnév egy özvegy házában! kérdé halkán. Mi-

csoda jó hirnév? ismétli a helyszerző jól megtermett felesége, félrehuzva száját. Legyen nyugodt, elfogadjak olyan fiatal házvezetőnőket, ahol olyan jó ozsonákat lehet enni a társaságban. Oh az ingyen mulatni szerető fiatal emberek kezét is csokolnak nekik . . . Haszontalan henczergő urfiak, a kiknek az apjuk otthon rántott levest eszik, hogy felküldhesse őket tanulni a fővárosba s a kik ott elverik a pénzt, uraskodnak s nem tanulnak semmit. Az egyik épen akkor csipkedte meg a kaszirnő arcát. S az a szegény árva leány, a ki ott kint az éhség s hidegtől alig állt a lábán, elfordította a fejét s utálattal mondá: „Inkább a halált.“

Lassan kiért a Dunapartira s a víz fölől hideg szél verdeste arcát. Annyira gyöngye volt már, hogy csak vontatottan tudott előre menni. Előre . . . czéltalanul, ková?

Erezte, hogy nem soká bírja már. Tegnap este óta mit sem evett. A mi kevés pénze volt, az elfogyott a két nap alatt. A tanácsosné ott tartotta hátralevő bérét.

Tagjai a hidegtől félig dermedtek voltak már . . . Fölnézett a csillagtalan sötét égboltra, aztán körül a kivilágított házakra, milyen szép az élet ideien mégis . . . Ha most vissza menne s elfogadná az ajánlatot annál a fiatal özvegy urnál. Elne gondtalanul, kényelemben, mint a többi . . . Nem, nem! — rebegi a leánya s ijedten ragadja meg a kebelén elrejtett érmecskét. Szeretettel szoritja ajkaihoz a szent Szűz képét . . .

Térdei megcsuklanak s erőtlennül hanyatlik a földre. Fel akar emelkedni, de nem bír. Azután úgy érzi, mintha az a hideg ködös levegő valami édes virágillattal telt volna meg.

— Országgyűlés febr. 6. Rendkívül népes ülése volt ma a képviselőháznak. Az ülés eljén Széll Kálmán a valutarendezés ellenőrzésére kiküldött bizottság jelentését terjesztette be, melyre nézve a ház ep. úgy, mint a Pálffy Elemér zárszámadási bizottsági jelentésére, azt határozta, hogy „az osztályok mellőzésével annak idején napirendre fog tüzetni.” Midőn azonban Teleszky István betértesztette az igazságügyi bizottság jelentését a házassági jogra vonatkozólag, Ugron Gábor és Apponyi Albert gróf azt indítványozták, hogy majd csak a jövő ülészakban határozzon a ház e jelentésre vonatkozólag, mert egyik ülészak nem prejudikálhat a másik ülészaknak. Szilágyi Dzsó igazságügyminiszteren s a ház elnökén, Badffy Dezső bárón kívül, az ellenzékéről Eötvös Károly, Polónyi Géza, Justh Gyula és Horváth Gyula magyarázták meg az Aponyi-Ugron koalíciónak a házassági jogok világság értelmét, míg a nemzeti pártból Sághy Gyula kompromittálta az egyetemet. A hosszas haszontalan vita után természetesen a Teleszky jelentésére is csak azt határozta a ház, hogy „az osztályok mellőzésével, annak idején napirendre fog tüzetni.” Meg kell jegyeznünk, hogy ez egyedül korrekt eljárás mellett szavazott a szabadelvű párton kívül a függetlenségi és 48-as párt nagyrésze, a függetlenségi párt egészen s még a nemzeti pártból is nehányan.

— A házassági jogi törvényjavaslat képviselőházi tárgyalásának megkezdését illetékes helyen, mint tudva van. f. hó 12-ére vették kiállításba. Ellezéki részről azonban kifejezést nyert az az óhajlás, hogy miután az igazságügyi bizottság több rendbeli módosítást tett a javaslaton s a terjedelmes bizottsági jelentés csak holnap kerül a ház elé, halasszák a tárgyalásnak megkezdését későbbre. Ezen óhaj folytán, mint értesülünk, néhány nappal később fog a házassági törvényjavaslat a házban napirendre kerülni. Nézetünk szerint ezt a halasztást egyáltalán nem indokolja sem a ház czélszerű munkabeosztása, sem a politikai helyzet.

— A képviselőház alelnökei. A képviselőház egyik alelnöki alására az új ülészakban, mint halljuk. Helfy Ignácot szándékoznak kandidálni az ellenzékai pártok. A választás alkal-

Ugy érzi, hogy egy kedves, szerető ifju hajlik föléje . . . Hullani véli gyöngéd hangját: „Ne félj kis babám . . . mi még találkoznak!” Tagjain valami békítő zsidbadság vesz erőt, a mely lassan-lassan közelebb jó a szívhez . . . azután nem érez hideget, éhséget . . . semmit.

Azok az apró csillagos hópelyhek sűrűn hullanak a földre. Elépek a leánya egyszerű sötét ruháját, fehér kis kezeit, arany színű haját, jó lesz szemfödőnek!

S az a szegény, szerető ifju olyan örömmel fírad, küzd ott kün a nagy világban, hogy magáévá tehesse árva kedvesét s beválthassa szavát: „Ne félj szegény kis babám, mi még találkoznak! . . . Igen . . . majd ott fírn a csillagok felett!

A viszontlátás.

Irtá: René.

Összetöprődött, öreg ember vihar verte arczzal, rossz falákkal áll az utca sarkon, mel-lén a 48-as honvédek érdempénze.

Ha valaki azt hinné, hogy koldus, nagyon csalódnék, mert akkor nem itt állna a kevesbé járt helyen, hanem ott ahol fényes urak és asszonyságok járnak kelnek, a kik fényes, ezüst pénzdarabokat osztogatnának a szánalmat keltő csonka vitéznek, kinek szemeiből annyi bánat, annyi csüggettség tekint a mellette elhaladókra. Néha oda téved tekintete a tulsó oldalon levő egyik ház felé, melynek ablakait lombtalan akáczfák takarják el előle, melyeken egész sereg veréb csiripel éktelenül.

És mikor a szél megmozdítja, félrbb tolja az ágakat, látni lehet, hogy az egyik ablakban egy öreg asszony gubbaszkodik. És ilyenkor, mikor a csonka vitéz megpillantja ott az öreg

masint csütörtökön fog megtörténni s egy neme lesz a proba-mérkőzésnek az egyházpolitikai parlamenti küzdelem küszöbén.

A kézügyesítő oktatást fejlesztő egyesület alapszabály-tervezete.

I. Az egyesület czime, czélja, székhelye.

1. §. Az egyesület czime: Kézügyesítő oktatást fejlesztő egyesület Debreczenben, röviden: „Kézügyesítő egyesület”.

Székhelye: Debreczen. Területe: Debreczen szab. kir. város és Hajdúvármegye.

2. §. Az egyesület czélja: iskolai műhelyek alapítása, fenntartása és támogatása, kézügyesítő tanítók kiképzése, azok jutalmazása, tökeszerzés, egy központi iskolai műhely-intézet felépítésére és általában a kézügyesítő oktatás eszméjének terjesztése a társadalomban.

3. §. Az iskolai műhelyek rendeltetése, hogy önként jelen kezű fiu-gyermekeknek elméleti tanulmányaik mellett hetenként legalább kétszer 1—2 órán át, kézügyesítő foglalkozást adjon ezzel az erkölcsi és testi nevelést előmozdítja, főleg pedig az, hogy a munka megbecsülésére, kéz, szem és izlés fejlesztésére, tehát egy képzett iparos nemzedék nevelésére és a házi ipar fellendülésére alkalmat adjon.

II. A tagok jogai és kötelezettségei

4. §. Az egyesület tagja lehet bármely önálló egyén, a kit az egyesület választmánya tagul elfogad.

A tagok lehetnek: a) a apók oly egyesek, vagy társulatok, erkölcsi testületek, melyek egyszer s mindenkorra 50 koronát; b) rendes tagok, kik évenként 2 koronát fizetnek.

5. §. Minden tag jogosítva van: a) hogy az egyesület közgyűlésén részt vegyen és ott szavazatát gyakorolja; b) hogy a választmány utján indítványokat tegyen; c) hogy az iskolai műhelyeket meglátogassa.

asszonyt, hirtelen lesüti szemeit, úgy tesz, mintha a földön keresne valamit, s el is pirul, mint a tetten ért tolvaj.

Az öreg asszony pedig felemeli fejét ilyenkor, és atné a tulsó oldalra, hol a rokkant honvéd mankójára támaszkodva áll. Azután felsóhajt és sóhajlásába önkénytelenül is belevegyül ez a két szó: Szegény Lajos!

Aztan odább tipeg, beleül nagy karosszékebe, ráhajítja galambfehértű őszfejét annak támlányára, s átadja magát gondolatainak, miközben szemeit is lehunyva, hogy annál élénkebben elvonuljon szemei előtt a mult, és az el is vonul, de sehol egy enyhet adó oáz nincs, melyen kissé megpihenhetne az örökös szenvedéstől elesigázott lélek, szakadatlan kín a mult és jelen, átrepül leike abba a multba, midőn az ágyuk földrengető dűbörgése, a csatazaj, és ezerek jajkiáltásától viszhangzott az ország; és a midőn minden hazájáért élő és lelkesedni tudó honfi fegyvert ragadva sietett annak védelmére.

Nem volt asszonyi könny, gyermeksírás, mely visszatartotta volna őket, ment mindenki, és velük ment Lajos is, büszke paripáján délczegen lovagolt a többiek élén és csak egy intés, egy kézmozdulat volt a bucsu, a mely két szerető szívet elválasztott.

Mikor aztán elmúlt a csatazaj, s haza jött, megkerült mindenki, a ki élve maradt, csak Lajos nem, a kinek a visszatértéért pedig annyi hőfóhász szállott az egek urához.

És a leány napról-napra sáppadt a várakozás ideje alatt, majd nagy sokára gyászruhát öltve, meggyászolta holtján hitt kedvesét. Azután szülei akaratát követve férjhez ment egy olyan emberhez, a ki mellett örökös pokoli gyötrelm volt az élete.

Óriási lángokban lobogott fel akkor újra

Azon testületek, melyek akár alapítók, akár az egyesületet rendes évi segélyezésben részesítik, jogukat egy kiküldött tag által érvényesíthetik. Ezen kiküldött neve az egyesület elnök-ségénél bejelentendő.

6. §. Az egyesület tagjai az évi járulékot tagsági igazolvány ellenében az év elején fizetni tartoznak.

7. §. Az elnökségnél tett előzetes bejelentés alapján a tagok kitéphetnek, kötel-sek azonban a folyó évi járulékot megfizetni.

III. Az egyesület jövedelmei és számadásai.

8. §. Az egyesület jövedelmei: a) adományok és alapítványok; b) állami, hatósági és közintézetek évi se-gélyei; c) az egyesület tagjainak járulékei; d) felolvasások, — munkakiállítások jöve-delmei.

9. §. Az egyesület bevé eleiről és kiadásairól rendes könyveket vezet.

10. §. Minden polgári év végén a számadások elkészítendők és az egyesület vagyoni állapotáról a mérleg összeállítandó, mely a számvizsgálók által megvizsgálva, a közgyűlés elé terjesztetik.

IV. Az egyesület szervezete.

11. §. Az egyesület ügyeit a közgyűlés, a választmány és tisztviselők vezetik.

12. §. Az egyesület minden évben legkésőbb márczius hóban rendes közgyűlést tart, melyet az egyesület választmányának határozata alapján az elnök legalább 14 nappal annak megtartása előtt hív össze.

A közgyűlést az elnök, esetleg az alelnökök egyike vezeti, arról jegyzőkönyv veendő fel és határozatai szótöbbséggel hozhatók.

13. §. A közgyűlés hatáskörébe tartozik: a) a zárszámadások és évi jelentés elbi-rálása; b) az egyesület tisztviselőinek, választmá-nyának és számvizsgálóinak megválasztása; c) esetleges indítványok tárgyalása, ha azok a választmány utján, a közgyűlés megtartása előtt legalább 8 nappal benyújtottak;

d) alapszabályok módosítása; e) az egyesület feloszlata.

14. §. A közgyűlés határozatképes, ha leg-alább 40 tag van jelen, az alapszabályok módo-sításához azonban legalább hatvan tag jelenléte szükséges.

az elveszettnek hitt kedves iránt való szerelme, mert egy benső hang mindig azt sugta, hogy az él és vissza fog jönni egyszer. És midőn sok hosszú kinos év után özvegyen maradt, az a hang szívében még inkább azt sugta, hogy ő él és vissza fog jönni.

És ő várt, évek hosszú során át, de hiába várt! S midőn már nem várt, midőn a mult csak mint egy nehéz, kinos álom vonult el lelki szemei előtt, midőn az egykori holló fűrtök megfihéredtek, a viruló arcz megránczosodott, midőn saját énjéből nem maradt más, csak egy száraz kőrő; akkor megjött ő, de nem azért, hogy felkeresse a régi kedvest, hanem csak azért, hogy szülő városába halhasson meg, talán annak a földjében édesebb lesz a pihenés annyi szenvedés után, és ahol pora talán összefog vegyülni azéval, a kitől nyomorékságának tu-data tartotta vissza, a ki pedig talán a csonka vitézt ép annyi szeretettel ölette volna keblére, mint a deli lovagot! Ki tudja?!

Mikor pedig megtudta, hogy még ő él, felkereste azt a házat, a melyben lakik s azóta naponta elmegy, hogy nézze távolról. És látták, megismerték egymást, a nélkül, hogy szólnának egymáshoz. De minek is? Mi mondanivalójuk volna már nekik, kik csak élő erekyéi annak a szép fényes multnak, mikor még annyi minden-ről tudtak beszélni!

Most ott áll az egyik némán, lecsüggesztett fővel, s ott könyököl a másik. Vajjon az a lomb-talan akácza meddig fogja védeni őket, hogy oly közel egymáshoz, de mégse nézhessenek egymás szemé közé? Vagy mikorra a legköze-lebbi tavasszal újra kizöldül, akkorra már őt ott pihennek kint a temetőbe? Boldogan élve-zik majd a viszontlátás édes örömeit ott a sí-ron túl! . . .

Ha nem volt közgyűlésre küld a me 15. many hat indokolt V. Tis 16. intésére nököt, ké ból álló v választ. 17. személyek összehívja ellenjegyz együtt az Az e nököt egy tesiti. 18. a közgyűl egyharmad első 2 évk ben azok, A kilépett many hatá gyonkezele elkészítésé 20. §. 5 tagu ig feladata a tanító-kép ről stb. tenni és n ügyekben hivatalból 21. §. és kiadása fizetéseket kiállított u A tit sület kiad tárt rend 22. §. tán 3—3 let pénztár kat felülv lesnek jele lasztmányi nácskozás 23. §. many, vag ben előfor elnökség a a kör ta ság dönt. Mind együtt-ten 34. §. lását, egy gyűlésen ja Ezen pes, ha az len van. Eleger tében. a közgyűlés, mára határ A felc fennmarad azon kiköté alap kezelv tassék fel. 25. §. toztatását, esetben a v gyűlési hatá hoz jóváhag Kelt I Stern G szervező bi

Ha azonban a közgyűlés határozatképes nem volna, új közgyűlés tartandó, mely előző gyűlésre hirdetett tárgysorozat felett tekintet nélkül a megjelentek számára határoz.

15. §. Rendkívüli közgyűlés, vagy a választmány határozata folytan, vagy legalább 25 tag indokolt írásbeli kérelmére hívandó össze.

V. Tisztviselők és választmány hatásköre.

16. Az egyesület ügyeinek vezetésére és elintézésére a közgyűlés 3 évi időtartamra egy elnököt, két alelnököt, titkárt, pénztárost, 24 tagból álló választmányt és három számvizsgálót választ.

17. §. Az elnök az egyesületet harmadik személyekkel és hatóságokkal szemben képviseli, összehívja a köz- és választmányi üléseket, ellenjegyző a pénztári kiadásokat és a titkárral együtt az egyesület közleményeit aláírja.

Az elnököt akadályoztatása esetén az alelnökök egyike, rendszerint kor szerint, — helyettesíti.

18. §. A választmány a tisztviselőknél kivül a közgyűlésen választott 24 tagból áll. A tagok egyharmada minden évben kilép és pedig az első 2 évben sorshuzás utján, a későbbi években azok, a kiknek megválasztása óta 3 év letelt. A kilépettek újból megválaszthatók. A választmány határoz, tagok felvétele, az egyesület vagyongazdálkodása, az évi jelentés és zárszámadások elkészítése felett.

20. §. A választmány saját kebeléből egy 5 tagú igazgató bizottságot választ, melynek feladata az iskolai műhelyek berendezéséről, a tanító-képző tanfolyamok létesítéséről, tantervről stb. nézve a választmánynak javaslatot tenni és minden az oktatás menetére vonatkozó ügyekben határozni. Az igazgató bizottságnak hivatalból tagjai a műhelyek tanítói is.

21. §. A pénztáros az egyesület bevételei és kiadásairól rendszeres könyveket vezet, a kifizetéseket csak is az elnök, vagy helyettese által kiállított utalvány ellenében teljesíti.

A titkár a jegyzőkönyveket vezeti, az egyesület kiadványait szerkeszti és aláírja, az irattárt rendezi.

22. §. A számvizsgálók, kik először 1, azután 3—3 évre választatnak, évközben az egyesület pénztárát megvizsgálhatják, a zárszámadásokat felülvizsgálják, azok helyességéről a közgyűlésnek jelentést tesznek. A számvizsgálók a választmányi ülésre meghívandók, de ott csak tanácskozási joggal bírnak.

VI. V i t á s k é r d é s e k.

23. §. Az egyesület tagjai és a választmány, vagy tisztviselők között egyesületi ügyekben előforduló vitás kérdésekben, ha azok az elnökség által kiegyenlíthetők nem volnának, a kör tagjaiból alakítandó választott bíróság dönt.

Minden érdekelt 2—2 tagot választ, a kik együttesen egy elnököt választanak.

VII. F e l o s z l á s.

34. §. A választmány az egyesület feloszlását, egy külön ezen célból egybehívandó közgyűlésen javasolhatja.

Ezen közgyűlés csak akkor határozatképes, ha az egyesület összes tagjainak $\frac{2}{3}$ része jelen van.

Elegendő tagszám meg nem jelenése esetében, a 14 nap múlva újabban egybehívandó közgyűlés, tekintet nélkül a megjelentek számára határozatképes.

A feloszlást kimondó közgyűlés, a netán fennmaradó vagyont, Debreczen sz. k. városnak azon kikötéssel adja át, hogy az mint külön alap kezelve csak népoktatási célokra használtassék fel.

25. §. A kör célját, alapszabályok megváltoztatását, valamint a kör feloszlását és ez esetben a vagyon hova fordítását kimondó közgyűlési határozatok, a m. k. belügyminiszteriumhoz jóváhagyás végett felterjeszhetnek.

Kelt Debreczenben, 1894. jan. hó 24-én.

Stern Győző,
szervező biz. előadó.

Váczai János,
szervező biz. elnök.

Az iskola és a gyermek betegségek.

Debreczen, febr. 6.

Szünet után ismét megkezdődött elemi iskoláinkban a tanítást. Nem szükséges közelebbről fejtegetnem, hogy a gyermekek tudásában felmerült fogyatkozásoknak csak megközelítő pótlása is mennyire fokozódott munkájába kerül most a tanítónak és tanítványnak egyaránt. — Mondom megközelítő pótlása, mert nincs rá eset, hogy a mulasztásokat egyáltalán pótolni lehessen, még akkor sem, ha a kárba vesztett időt az iskolai év meghosszabbításával igyekeznének behozni.

A köztapasztalat ugyanis folyton mutatja, hogy a téli hónapok, közel fekvő okoknál fogva a legalkalmasabbak, levén a gyermeki ész fejlesztésére és kiképzésére, ekkor végzi az iskola legnagyobb és legsikeresebb munkáját. A melegebb idő beálltával minden tanfériu csak arra törekszik, hogy hűvösebb évszakok eredményét szorgalmas ismétlések útján megtartsa és erősítse.

A forró évszakra, mint a tanításra legalkalmasabbra esik a nagy szünet.

Ennélfogva alig mondok sokat, ha a szorgalmi időnek bármely okoknál fogva történt hosszabb megszakítását valóságos elemi csapásnak nevezem.

Avagy a szellemiekbe történt kárt kevesebbre becsülnék-e az anyagiakban szenvedett veszteségnél.

Szükséges volna tehát, sőt kötelességünk is mindent elkövetni, hogy az iskola zavartalanul végezhesse szent munkáját.

Hogyan? hát tehetnénk-e valamit a ragályos gyermek-betegségek ellen? A kör fellépése ellen sajnos, mit sem tehet a tanító, sem a szülő, de még a hivatásánál fogva legilletékesebb orvos sem, de bárki segítséget nyújthat a baj rohamosabb elterjedésének és járványává való kifejlődésének megakadályozásában.

Erre nézve legyen szabad nézeteimet nyilvánítanom.

A közelmúlt és még talán most sem egészen elenyészett diphteritisz járvány hiteles adatok szerint azért öltött volt aggasztó mérveket, mert sok sok szülő részben könnyelműségből, részben azért, hogy a terhes orvosi intézkedéseket kikérülje (csekélyebb részben talán tudatlanságból is) — beteg gyermekehez nem hívott orvost. Ha most már áll az és nincs okunk abban kételkednünk, — hogy leginkább a fertőző bacillus lhozdása által terjed a gyermekölő baj, akkor az iskola bezárása is első sorban ezek és családtagjainak a rovására jut. Néhányat a vétkes mulasztás terhelte szülők közül utólról ugyan a törvényt szabta büntetés, de már csak — magzatuknak h i d e g teteme vezetett felfedezettésükre.

E szomorú körülmény megszüntetésére, — vagy legalább tetemes csökkenésére több mód létezik.

A leghatásosabb eszköz nézetem szerint az iskolai orvosok intézményének behozatalában rejlik.

Régen előljárt nekünk e tekintetben a külföld, ez intézmény áldásos volta tehát eléggé be van bizonyítva.

Az iskolai orvosok a mellett, hogy az iskola egészségi viszonyait általában folyton éber figyelemmel kísérik, fellépő ragályos betegségek alkalmával minden két napon át az iskolát mulasztott gyermekhez ellátogat és meggyőződik arról, vajjon a kis beteg körül megtörtént-e a kellő intézkedés. Tekintettel arra, hogy nem vagyunk már messze azon időtől, midőn a törvény követelte óvodák is életbe lépnek, az intézmény ezekre, valamint természetesen a már fennálló gyermekkertekre és óvodákra is ki volna terjesztendő, minek következtében a kezdőbajoknak csakhamar utját lehetne állani ennélkül, hogy a tanintézeteket be kellene zárni s a taneredményt oly aggasztóan alábbszállítani.

Az óvintézkedéseknek egy másik, nem kevésbé hathatós eszközét, mely azonban az előbbivel karöltve járhat, abban találnám, ha a társadalom minden figyelmét arra irányítaná, hogy a jövő nemzedék, mely sajnos különben is mindinkább elsatnyul, legalább korunk legborzasztóbb gyermekgyilkosa, a roncsoló toroklob ellen mind ottban edzeni iparkodnék.

Az intelligens szülő jól tudja immár, hogy a kisdedeket szorgalmas gargalizálásra szoktassa, ha nem is védjük ezek által feltétlenül a gyilkos nyavalya ellen, mégis a torok nyákhártyáját nagyobb ellenállásra képesítjük.

Azonban nem tud erről, vagy nem bírja az olcsó és egyszerű szer üdvös hatását kellőképp méltatni azon gyámóitalanok zöme, akiknek ivadékaik közt tapasztalat szerint legtöbbször áldozatait szedi az iszonyu kór.

Vegyük ezeket gyámságuk alá, oktassuk őket, a hol csak jehet. Gyermekeinket pedig addig is szoktassuk mi a torokedző gargalizálásra. Megtanulja azt könnyen egyik a másiktól, óvodákban, gyermekkertben és népisiskolákban, csak nyujtsunk nekik alkalmat hozzá. Helyezzük el tanintézetünk előcsarnokában, (a lábtörő mellett) az egyszerű készüléket s állítsuk oda abban a félórában, melyben a kis népség egyesülni szokott, az iskolaszolgát, vagy óvodaját felügyelőül s meg van az egész.

Ha e szerény véleményem csak legkevésébbet is lendítene a minket most már minden évben fenyegető iskolabezárás veszélyének megszüntetésén, akkor ez örvéndes eredménnyel legszebb célját érte el.

Egy tanító.

Különtélek.

* Erzsike főhercegnő bálban. Stefánia özvegy trónörökösne pozsonyi időzése alkalmával, mint levelezőnk írja, — Frigyes főherceg kis leányai: Krisztina, Marianna, Henriette és Nátalia kedves kis házi bált rendeztek vendégük, Erzsike főhercegnő tiszteletére. Mamájuk, Izabella főhercegnő, az érdekes mulatságra több huszártisztet hívott meg, — közöttük herceg Schaumburg-Lippe és báró Schlek főhadnagyokat s Prónay István kapitányt, A tíz évesnél fiatalabb tánczosok között szerepel a kis gróf Welkentein Henrik és az egyik Kendeffy-fiu. A bál délután három órakor kezdődött és esteli 6 óráig tartott. A vendég főhercegnő volt természetesen a bál királynője.

* Olasz saláta Jókairól. A milánói „La Sera” című lap 23. számában mulatságos dolgokat olvasunk „félíg ingyen művészet” cím alatt Jókainkról lezajlott jubileuma alkalmából. Az író Arturo Colnatti-nak írja magát; voltaképen az a célja, hogy az olasz közönségnek megmondja, milyen genetrózus a magyar nemzet író iránt (t. i. a 100 ezer frtról van szó) még az olaszok félíg ingyen dolgoznak. Ez igaz is lehet, nem is, szólunk bele; de az azután, amit az olasz lap Jókairól ír, több mint mulatságos, sőt ha nem csalódunk, valamely oláh vagy szláv izgató esztetikai magyarázatain alapul. — Leirván Jókai dicsőítését, konstatálja, hogy Magyarország 1848-ig középkori ország volt, — ahol latinul beszéltek s csak azután csinált irodalmat, melynek feje, Jókai „aki legjobban, mivel egyedüli” bírja a nemzet halálját. Nyugat-Európa különben kevésbé ismeri Jókait, aki egyebek közt — sz. Adria-társaság igazgatója! — Az olaszok csak a kétes becsű „fiumei nyelven” kaptek műveiből némi fordítást, a németek meg rosszul fordították a szerző „Fehér rózsa” és „A szerelem bolondjai” című műveit. Azután azt a nagy bolondságot mondja: „Mint lírikus, Jókai sokkal mögötte áll honfitársának, Petőfinnek, a magyar Tirteusnak, akinek nyers rimeiben a pusztaság egész melancholiája, a csárdás őrvongása, a tokai mámore és a csata dühöngése tükrözik vissza. Pedig Preradovics, a horvát bárd, a ki a Vila szerelmét és a törökök gyűlöletét énekelte, ugy szenvedélyében, mint kedvességében fölebbvaló nála (t. i. Petőfinél).” Azután óvatosan megdicséri Jókai képzelő erejét... „de a német Auerbach legyőzi őt szenvedély, a lengyel Sacher Masoch invenczió és a mi Vergánk igazság dolgában... Mindent összevéve a jó Móríc (!) inkább rögtönző, mint művész s más időknél, más izlésnek gyermeke, aki épen ugy nem ismeri a turista módszert, mint a lélektani analízist. Mondhatni, — hogy nem tartozik a modern világhoz, — legalább ahogyan mi fölfogjuk azt.” — Mi pedig csak azt mondjuk mind erre, — hogy hála Istennek!

* A czár ukázai. A bukaresti Tzara című oláh ujság egy román utazó besszarabai utjáról érdekes dolgokat közöl, melyeket maga az utazó ír le ekképen.

Az orosz czár minden város elöljáróságának nagy csomó utazt küldött, hogy azokat a nép előtt hirdessék a templomban; ez utazatok utasításokat adnak a besszarabiai népnek ama háboru esetén, mely nemsokára kitör az oroszok s a hármasszövetség között. Az intézkedések így szólnak: a nép minden kutat temessen be; minden madarat és házi állatot öljön le; a nagyobb állatokat rejtse el az erdőkben; az idegen ellenséget barátságosan kalauzolják el, de téves utakon a szakadékokba s az erdők mélyébe. Különben pedig várják a czár újbb rendelkezését s legyenek készen annak legelső felszólítására.

* Összedőlt faluk. Mint egy foggyai távirat jelenti: Gorgana és Matiza szomszédos faluk elpusztultak. Ugyane helységeket már a mult nyár folyamán ily rázkódások erősen megrongálták s ez alkalommal több ház bedőlt. A lakosság tegnap óta a szabadban tartózkodik, miután a mult nyáron épített barakkok mind bedőltek.

* Rövid hírek. Angyalcsináló asszony. Kis-Zomborban elfogtak egy Kiss Istvánné nevű asszonyt, aki egy hozzá dajkaságba adott gyermekét elpusztította. — **Havazás Mármarosban.** Mármarosban a napokban nagy havazás volt s most a fa könnyen leszállítható a hegyekről. — **Szép alapítvány.** Fedor János szegedi polgár 12,000 koronás alapítványt tett külföldön tanuló szegény szegedi fiúk segélyezésére. — **Az anya bosszuja.** Schattuk Jenni, Szan-Franciskóban agyonlőtte leánya kedvesét. — **Vaillant megfogják bosszulni.** Ezzel fenyegetőznek az angol anarkisták, a kik Londonban nagygyűlést tartottak. — **A császár akarat.** Vilmos császár elrendelte hogy az idén a Schiller és a Verdun-féle dráma ki ne adassanak.

Népgyűlés Szoboszlón.

— Saját tudósítónktól, —

H.-Szoboszló, febr. 7.

Régóta nyugodtan nézi H.-Szoboszló város közönsége azt a merész játékot, a mit választókerülete képviselője, Polónyi Geza, az egyházpolitikai javaslatokkal szemben üz.

Valahányszor Szoboszlóra jött ez az ur, mindannyiszor annyira mindent összehordott s úgy debachált, hogy egyideig felőle véleményt nem is mondhattunk. A mult tavasz óta azonban ügyei annyira kedvezőtlen fordulatot vettek, hogy ma már H.-Szoboszló város polgársága is szükségesnek látja felszólalni s ezzel értésére adni Polónyinak, hogy tovább nem tűri azt, hogy egy protestáns kerületet ő úgy képviseljen az országgyűlésen, hogy méltán mondhatta meg: „Ütközve mindenki ezen mulatságos politikusról: A liberális H.-Szoboszló város s a többi hozzátartozó városok és községek képviselője ultramontán lovag!”

Az Eötvös affér óta Polónyi népszerűsége annyira alament, hogy csupán jó barátai: Hetey Ignác és dr. Kiss Sándor, a függetlenségi párt elnökei semlegességének tulajdoníthatni, hogy a polgárság eddig is nem opponált Polónyi ellenében az egyházpolitikai javaslat mellett.

A viszonyok sajátságos alakulásának következménye volt a mai népgyűlés, a melyen a Polónyi neve már szóba sem került, csupán csak értésére fogják adni, hogy mi helyeseljük az egyházpolitikai reformokat.

Megunta már őt nagyon a választókerület. Beszámolót csupán Szoboszlón szokott tartani, a kerületbeli Balmaz-Ujváros, a hol 10 000 ember lakik nem érdemes arra, hogy fenséges eszméit ott is kifejthesse. Vámos Pércs, Mike-Pércs, Szováth, Józsa csak a képviselő választások alkalmával látják ezt a nagy hazafit Ugy gondoljuk, hogy elérkezett az idő arra, hogy mikor az ország szabadelvé közönsége Polónyi politikai magatartását és örökös bukácsolását nevetségesnek látja, Szoboszló is elítélje és tudtára adja akaratát.

Már maga az a tény is nagy feltűnést keltett Szoboszlón, hogy ő itteni barátaihoz levelet intézett s felszólította őket, hogy a debreczeni népgyűlésre ne menjenek s a választókrais ily irányban igyekezzenek hatni.

A választókerületből azonban mintegy 260-an jelentek meg Debreczenben és bizonyosan csak több lett volna számuk azoknak, a kik elmennek Debreczenbe, ha e nevezetes levélről a kerület polgárainak tudomások lehetett volna. Erről azonban kevesen tudtak.

Szoboszló a mai napon megtette kötelességét. Szavartak sulya lesz az ország közvéleménye előtt mindenfelé; 1158 választója olyan tekiütélyes polgárságot képvisel, a melynek nemcsak akarata, hanem szava is van.

A felszólítást H. Szoboszló város legelőkelőbb polgárai irták alá, a kik mindannyian városi képviselők.

A felszólítás egész szövege a következő:

Tisztelt polgártársak!

Magyarország állami élete a legfontosabb politikai átalakulás küszöbén áll.

A XIX. század korszakalkotó és uralkodó eszméi sebes léptekkel haladnak megoldásuk felé, s a korszak, mely az 1849-iki törvények megalakítása által e haza minden polgárát egyenlővé és szabadá tette, a polgári anyakönyvvezetés, a vallások teljes egyenjogúvá tétele, s a polgári házasság törvénybe iktatása által készült ledönteni azokat a választalakat is, a melyek mind felekezeti korlátok még ma is fenn állanak.

Ezek a törvényjavaslatok egységes házassági jogot, egységes nemzetet akarnak lelelteni.

A minden haladás ellenségei, a régi kor hagyományos és elavult elveivel ragaszkodó arisztokrácia, s a katolikus püspöki kar hatalmas ellenmozgalmat indított ezen irány ellen, s minden módon arra törekszik, hogy a nemzet természetes fejlődésének útját vágva, a régi állapotokat fenntartsa.

Tisztelt polgártársak!

Ezen ellen-mozgalmat ellensúlyozni hazánk és önmagunk iránti szent kötelességünk; kötelességünk elismerésünk nyíltan kifejezett tényével buzdító segítségére lennünk a kormánynak, mely ez esetben csakugyan általános haladásunk és nemzeti naggyá lételünk eszközeit valószínűsíti meg.

Gyűljünk össze azért minél számosabban szerdán, február hó 7-én d. e. 8 órakor a városi udvarán felekezeti és pártkülömbőség nélkül, s mondjuk ki hogy: polgárságunk az országgyűlés elé terjesztett egyházpolitikai javaslatokat magává teszi, — s azoknak törvényerőre emelését kívánja.

De gyűljünk össze minél számosabban, hogy szavunknak kellő sulya, s cselekményünknek igazi nyomatéka legyen!

Az igazi ügy diadalra jut! H.-Szoboszló, 1894. február 5. Hazafias üdvözléssel: Tury Albert, Fehér Gábor, G. Tóth Mihály, Gáti János, Zsák Sándor, Czegléd Lajos, Kirsi Gábor, Cseke Sámuel, Császi János, Csanády Lajos, M. Tóth Pál, Somogyi Gyula, Vágó András, Barcsa Sándor, Borbély Gábor, Tóth Lajos, Gönczy Lajos, Kürty János, Varga Sámuel, Csanády István, Czegléd Sándor, Kovács Sándor, Somogyi Gábor, Nagy Károly, Gáti Sámuel, id. Török Mihály, Márton Mihály ifj. Cseke Gábor, Foghty János, Petermán Bálint, Décei Lajos, Domokos Gábor, Petermán Imre, Kiss János, Vegh Sándor, ifj. Adám János, K. Kovács József, Márton József, Vágó Elek, Szabó Lajos, Sinai Gábor, Magyar Imre, Hegedüs Miklós, Borbély János, Király Sándor, Szóllósi Károly, ifj. Szabó Sándor, ifj. Herczeg Bálint.

Már korán reggel gyülekezett a népgyűlésre nemcsak Szoboszló népessége, hanem az idő rövidsége daczára gyorsan értesített kerületbeli nagy közönség is, sőt a szomszédos nádudvari kerület is számos taggal volt képviselve.

A városháza tágas, nagy udvara, valamint a városháza előtt elterülő nagy tér zsufolva volt emberekkel. A népgyűlést Tury Albert polgármester nyitotta meg, rövid bevezető beszédében ismertette az egybehívott népgyűlés célját.

A népgyűlés egyhangulag kimondotta, hogy a kormány egyházpolitikai javaslatainak föltétlenül hiva, azok mielőbb való keresztül vitelét óhajtja. A népgyűlés feirátot intéz a képviselő-

házhoz, hogy az egyházpolitikai javaslatokat mielőbb törvényre emelni igyekezzenek.

A népgyűlés határozatáról Polónyi Géza, a kerület képviselőjét, a népgyűlés lefolyásáról fölvett teljes jegyzőkönyvvel értesíti.

Vidék.

— Közel vidéki hírek —

* Új postahivatalok a szomszédban. Két községben vették tervbe postahivatal felállítását. Érköbölkuton és Érkésérűben. Mindkettő be is terjesztette máris ez iránt kérelmét a biharmegyei közigazgatási bizottsághoz, mely tegnapi ülésén az Érköbölkuton felállítani kért posta hivatal létesítését, azon feltételekhez kötötte, hajlandó lesz-e a község az egész költéség fedezését elvállalni. Az Érkésérűben felállítani kért posta hivatalra vonatkozó iratokat pedig pótlás végett kiadták a főszelektőröknek.

* Bál Margittán. Az idei farsang utolsó bálja a róm. kath. iskola javára e hó 4-én tartott meg, mely minden tekintetben igen jól sikerült és 70 frt tiszta jövedelmet eredményezett. A jól mulató társaság reggelig maradt együtt. Jelen voltak:

Asszonyok: Bongi Adorjáné, Dr. Szántó Jakabné, Szakáll Istvánné, Böttger Jánosné, Richter Zsigmondné, Horváth Istvánné, Környei Istvánné, Szoták Józsefné, Mandel Józsefné, Akom Gyuláné, Lpeczky Gyuláné, Turi Gyuláné, Fabián Györgyné, Unger Jánosné, Tóthfalusi Danielné, Pichelmayr Antalné, Máté Jánosné, Papp Istvánné stb.

Leányok: Szabó Irma, Hintovits Juliska, Turi nővérek, Szoták Terka, Pichelmayr Róza, Fauszt Juliska, Fabián Róza, Szabó Julia, Tóthfalusi Juliska, Papp Anna stb.

NAPI HIREK.

Határidő vaptar

Nagy sétatáncverseny vasárnap délután 4-6 óráig a Margit-fürdőben. Muzsikus kollegiumban a körömségi asszonyok a van vasárnaponként 10-től 12-ig délelőtt.

Anyakönyvtar a kollegiumban a körömségi asszonyok délután 11-től 12-ig.

Nyitványos olvasótársaság a kollegiumban. Hétfőn, Szerdán és Szombaton d. u. 3-6-ig nyitva.

A kir. itéző tábla hivatalos órái d. e. 8-12-ig, d. u. 2-6 óráig. — Az itéző tábla hivatalos órái d. e. 9-11, d. u. 8-4 óráig; vasárnap és ünnepnap d. e. 10-11 óráig.

A Gönczy-egyesület „Otthon”-a (Keresk. Akad. földsz.) Szerdán és Szombaton d. u. 5-8 óráig van nyitva.

December 11.-étől február 24-ig dohánnyelvet állás Debreczen hataraiban, Hajdu-Dorogon december 11.-től febr. 27-ig.

Február 10. este fél 6-kor Szűcs Mihály gazd. tanint. tanár felolvasása.

Február 10. Sajtó tárgyalás özv. Veress Lászlóné contra Vertesi Gyula és Lánch-Horuyák Viktor.

Február 10. Az evang. filléregylet thea-estéje.

Február 10. A Margit-fürdő és a jégpálya személyzetének tanzvizsgálma a Margit-fürdőben.

Február 10. Az ev. ref. egyház épített nagybizottságának ülése, délután három órakor.

Február 11. A fodrász segédek táncestéje a „Margit-fürdő” termében az egyetem javára.

Február 11. A kézi ügyességi oktatást előkészítő egyet alakuló kögyűlése a városháza nagytanácstermében délelőtt 10 órakor.

Február 11. A gazdasági egyesület választmányának ülése.

Február 11. Az Alföldi takarékpénztár kögyűlése délelőtt 10 órakor, a saját helyiségében.

Február 12. Hajdumegye közigazgatási bizottsági ülése.

Február 15. Megyei kögyűlés.

Február 15. Sajtó tárgyalás Csurka János és Mannó Kálmán contra Papp László.

Február 17. Iskola bál a „Bikában.”

Február 18. A debreczeni önkéntes tüzoltó egylet bálja a „Margit-fürdő” disztermében.

Február 18. A kölcsönös segélyező egylet kögyűlése délelőtt 10 órakor, a városháza nagytanácstermében.

Február 18. Az iparos ifjusági egyesület kögyűlése.

Február 18. A batvan utcai gazdaság kögyűlése a városháza kis tanácstermében, délután.

Február 23. Nagy hangverseny az egyetem és az EMKE javára a színházban.

Február 25. Az iparos kör kögyűlése.

Február 25. A debreczeni első takarékpénztár kögyűlése.

Április 22. A magyar országos állatorvosi egyesület Debreczen vidéki osztályának kögyűlése.

Április 26-30. A sorozás ideje Debreczenben.

A miniszteri meghatározott leirata.

Még emlékezni fognak lapunk olvasói, hogy pár hét előtt a kilátásba helyezett, debreczeni selyemtermelési viszonyokra tereltük a figyelmet. Ugyanakkor részletesen megírtuk, hogy az állam nyolczezer eperfa csemetét küldött Debreczennek s hogy azok kiültetve és nevelve lettek. Amde az a terület, ahol ma az eperfa csemeték állanak, a debreczeni vasuti gépműhely telep helyül jelöltetett ki s onnan az eperfacsemeték el kell távolítani. A miniszter, mikor úgy rendelkezett, hogy Debreczen csemetékét kapjon, azt akarta, hogy pár év múlva, mikor már csemeték szétültethetők lesznek, módja és alkalma legyen a debreczeni szegény nép egy igen tekintélyes részének a selyemtermelés megkezdésére. A tervet azonban megdönteni látszik az a körülmény, hogy az eperfaiskola helyét, majd gépműhely foglalja el és a selyemtermelés, e fontos nemzetgazdasági ág művelése Debreczenben megghiusul. Erre a körülményre figyelmes lett a miniszter meghatalmazottja Bezere dy Pál, aki a selyemtermelés fejlesztési osztályának a főnöke s aki ma Debreczen város tanácsához ebben az ügyben leiratot intézett. A leiratban felvilágosító választ kér a várostól arra, hogy az eperfa-iskola helyén tényleg épül-e vasuti gépműhely s ha igen, mi történik az eperfa csemetékkel. A miniszterium részéről eleget léptek fel sürgetőleg a selyemtermelés debreczeni kultiválása és városunkban leendő állandósítása érdekében, de ha Debreczen e fontos nemzetgazdasági ág művelésével a szegényebb osztály egy részének nem kíván foglalkozást biztosítani, akkor a miniszter meghatalmazottja a nyolczezer darab eperfát kiosztja a hajdumegyei községek között. Ezek után kíváncsi érdeklődéssel várjuk a város határozatát, amelyről egyszer s mindenkorra dől el, rész-e Debreczennek selyemtermelési piacza és selyembeváltó hivatala, avagy nem?

Költözködés a városházán. A hagyományos főjegyzői szoba ott fenn a városházán a mai nappal megszűnt főjegyzői szoba lenni. Vértessy István főjegyző hűtlen lett a tágas teremhez és szűkebb, csendesebb kis szobába költözködött át. Messze a tengerpartra csendes üdülésre a fáradalmas munkától megviselt idegek pihentetésére ment Zöld Mihály tanácsnok, üresen hagyta azt a kis szobát, a mely eldugva a városházán egy referensnek éppen a legcsendesebb dolgozószobája lehet. Ezt a szobát sietett elfoglalni Vértessy István főjegyző, akinek napi nagy munkája közben nagyon is nagy szüksége volt az ilyen csendes szobára. A főjegyzői szoba eddig központ volt a városházán. Ha valaki, valahol, valamit akart, elsőnek a főjegyzői szobát kereste fel, ahol aztán idejének jó részét töltötte el. Ezen a hagyományos rendszeren változtatni kellett s ezzel a költözködéssel a gordiusi csomó megoldatott. Az eddig főjegyzői szobát egyedül Vértessy Imre aljegyző foglalta el. Ez a rendszer így marad most már a városháza építéséig, a mikor ugyanis egyszerre felfordult világ váltja fel a mai csendes viszonyokat és állapotokat.

Hajdumegye állandó választmányának ülése. Hajdumegye állandó választmánya ma délelőtt kilencz órakor, a megyeháza nagytanács-termében gróf Dégenfeld József főispán elnöke alatt ülést tartott. Az ülésen a megyei tisztviselőknél és alispánon kívül Szöllősy Imre, Szöllősy Gábor, Góth Mihály, Padra Sándor és Fischlein Ignác voltak mint bizottsági tagok jelen. Az állandó választmány az e hó hó 15-én tartandó közgyűléshez tartozó tárgyakat készítette elő s állapította meg a közgyűlés tárgysorozatát. Az ülés egészen délig tartott.

Adakozás az egyetemre. A debr. egyetem létesítésére újabban a következő adakozások érkeztek: A siteri egyházközség 40 koronát adott; Nagy-Paládon Bencksik István lelkész esperes 100 koronát gyűjtött. A siteri egyházközség számos tagja úgy adta össze az

egyetemre a beküldött 40 koronát, hogy egy napi keresetüket ajánlották fel. E nemes tett azt hisszük márában hordja a dicséretet.

A Csokonai kör felolvasó estélye. A Csokonai kör f. 1894. évi, február hó 9-én pénteken délután 5 órakor a városháza nagytanács-termében felolvasó ülést tart, melynek tárgysorozata következő: „A debreczeni kör” irta s felolvasa Dr. Kardos Albert. 2. „Károcsy György” a debreczeni kaszinó Kazinczy pályázatán első díjjal jutalmazott verses elbeszélés, irta s felolvasa Jánosy Zoltán. Tagok s hozzátartozók belépti díjat nem fizetnek. Nem tagoknak belépti-díj 20 kr.

A regále kötvények kezelése. A belügyminiszter elrendelte, hogy a községek, mint erköcsi testületek, valamint az urbéres közbirtokosság nevére kötvényezett, de egy kuriai döntvény értelmében kezelés végett a községeknek átadott kötvényekről s azok értékéről a törvényhatósági számvevőszékek által nyilvántartás vezetessék. Az így kötvények jövedelme az urbéres közbirtokosság, illetve a község, mint erköcsi testület, közszélu kiadásaira lévén felhasználandó, a kötvények kamatai minden esetben felveendő a költségvetési előirányzatok fedezeti részébe s a zárszámadások rendjén szabályszerűen elszámolandók.

Az ev. ref. egyház építető bizottságának ülése. Az ev. ref. egyház építető nagy bizottsága tegnap délután három órakor az egyház épületének tanácstermében Dr. Medve Kálmán elnöke alatt ülést tartott. Az ülésen, miután az építésre semmiféle terv nem érkezett be, határozatot nem hozhattak, hanem felszólították Rössler Richard és Tóth Béla építészeket, hogy szombatig terveket készítsenek s azt a nagy építető bizottság szombat délutáni gyűlésére nyújtsák be, hogy a tervek felett a gyűlés azonnal határozhasson s az építésre a pályázatot azonnal kiirhassa.

Mizerábilis állapotok. A hatvan-utcai lakosok figyelemreméltó panaszokkal vannak teli, amelyekben segíteni, amelyeket megoldani kétségtelenül sürgősen szükséges. Ezek a panaszok nem egy, de számos körülményre kiterjednek. Az utca és környék lakói évek hosszú sora óta panaszkodnak a vízmizériák miatt, a melyek ott uralkodnak. Nincs megfelelő számú közkut s ami van is gyakori rossz állapotban és folytonos rossz vízzel bosszantja a lakosságot. Hatvan-utca egy hatalmas részén nincs postaládá, amelynek szükségét viszont érzik az utca és környék lakói. Az egész részen nincs telefon s ha valahol ott tűz üt ki, a tűzörséget gyorsan sem értesíthetik, amely körülmény veszedelemmel is fenyegetheti az egész városrészt. A jogos panaszban orvoslást várnak és remélnek. Csak aztán ne maradjon ez örökös remény és várakozás.

A hortobágyi vashíd. A nagyváradi-b-pesti tvh. közuton, a Hortobágy csatornán, Hajdúvármegye részére Sipos Lajos, a hajdumegyei államépítészeti hivatal kir. mérnöke vezetése alatt, még a múlt nyár derekán megkezdett vashíd építési munkálatai a közeli napokban nagyrésztben befejezést nyertek, úgy, hogy a vezető mérnök, az építés színhelyéről, hol már eddig közel 7 hónapot töltött, tegnapelőtt az államépítészeti hivatal székhelyére, ide Debreczenbe visszerkezett. A híd — amelynyiben pillérek alkalmazása a hydrographiai viszonyok következtében ki volt zárva — 40 mtr. egy nyilással bir és teljesen kőből és vasból készült. A hidfők alapfalai román-cement-betonból készültek; földszinti falaihoz pedig bodrogkereszturi kvarcz-trachyt kő használtatott fel, még pedig úgy, hogy a faltestek magvát vagdalt kővek, külső felületeit pedig faragott kőkoczkák képezik, a melyek 30—30 cmtres rétegekben külön e célra készített kőkiosztási terv szerint helyeztetek el s mint ilyenek, nagyban emelik a hid egészének a szemléltére gyakorolt kedvező hatását. A hidfők Reichmann Armin debreczeni lakos vállalatában épültek. A vasfelszerkezet a Schlick-féle vasöntőde és gépgyár részvénytársaság bpesti gyárában készült. Főtartói parabólikusak, hosszuk 41.04 m, magasságuk a közepén 6.00 m. A vaszerkezet impozáns voltát eléggé indokolja az, hogy dacára az egyes szerkezeti részek aránylag csekély erősségének: a beleépített vasanyag mennyisége sulyban kifejezve 58000 klgm-ot tesz ki s az alkatrészek összefoglalására használt szögcsek és csavarok

száma, meghaladja a 18 ezret. A hidpálya kocsitja 15 czm. vastag gyalogpallókból s a felémelt két oldalt 75—75 cm. szélességben végig húzódó gyalogjárók pedig 5 czmtr vastag pallókból, kereszt párnafákon nyugszanak. — Ezen hidlás-padlózás lefektetése és lecsavarolása után, — a mely most van éppen folyamatban s a hidhoz vezető feljáró utak kiépítése után, a mely munkálatok teljesítése legfőkébb még két heti időt vesz igénybe: meg fog ejtetni a hid próbatelhelése, a melynek remélhető kedvező eredménye alapján az a forgalomnak átadható lesz. Annak megemlézése után, hogy a hidfők építése, — az építési idő tartamára emelt ideiglenes fahiddal együtt — 12 000 frtba, a vaszerkezet pedig 13 000 frtba s így az egész hid, a hozzávezető utak s a próbatelhelés körülbelül 1500 frtnyi költségeivel együtt összesen 26,500 frtba kerül, megjegyezzük, hogy Hajdúvármegye ezen, saját területén és birtokában legelső ilyen nagyobb szabású műtárgy csekély 8800 frtjába a kertül, amennyiben a fenti építési költséghez a hortobágy-berttyó belviz szabályozó társulat, mint a ki ezen hid kiépítésének szükségét az általa emelt szabályozási művek követelményeinek megfelelőleg forszírozta: kétharmad részszel járul s így a fenti 26 500 frtból Hajdúvármegyére csak az említett 8800 frt esik. Sőt úgy lehet, még ezen összeg is felére redukálódik akkor, ha a szomszéd Jász-Nagykun-Szolnok vármegye, — amennyiben a hid a közös határon van felépítve, — méltányossági szempontból ebben a tekintetben azonosítva magát vármegyénkkel, megosztja vele ezen 8800 frtnyi építési költség viselésének terhet, a mikor azután Hajdúvármegye potom 4400 frtért jut birtokába egy évszázadokra szóló impozáns hidnak, metyen minden hajdumegyei büszkén haladhat át.

A nagy hangverseny. A debreczeni egyetem javára rendezendő nagy hangverseny iránt városzerte oly lelkes érdeklődés uralkodik, hogy eddig már minden jegy elfogyott. A közönség érdeklődésében tovább ment, a kilátásba helyezett megismétlésre is tömegével jegyzi elő a helyeket. A hangversenyt rendező bizottság szombaton délután három órakor a városháza nagytanácstermében Márk Endre elnöke alatt ülést tart, amelyen ez a nagy érdeklődés megbeszélés tárgyát fogja képezni. — Tervezik ugyanis, hogy a hangversenyt megismétlik, ha csak a felvetett akadályok elháríthatók lesznek.

Zöldül a Hortobágy. A tavaszias, enyhe időjárás nagyon megátszik a Hortobágyon. Mint értesülünk a fű ott teljesen kiközdült, a fak sok helyen rügyezésnek indultak, úgy hogy az egész Hortobágyon olyan a kinézése, mintha május közepén volnánk. Az idő most az egyszer megcsalta a természetet, de félt, hogy nagyon korai az öröm, mert igen könnyen megeshetik, hogy a korai tavaszt még most igen érdekel fogja hidegével megsemmisíteni s azután nagyon könnyen megérezhetjük majd minden tekintetben annak a káros hatását.

H-Szoboszló képviselőtestülete az egyházpolitika mellett. Hajdú-Szoboszló város képviselőtestülete folyó hó 6-án tartott rendes közgyűlésében Fehér Gábor arvaszéki ülnök, városi képviselő indítványára egyhangulag kimondotta, hogy a kormány egyházpolitikái javaslatait helyesli, s azok törvényerőre emelését kívánja. Ezen közgyűlési határozat közöltetni fog a kormányelnökkel is.

A gazdasági bizottság ülése Debreczen város gazdasági és intéző bizottsága vasárnapoz egy hetre értekezletre jön össze, amely Király Gyula tb. tanácsnok elnöke alatt valószínűleg a városháza egyik tanácstermében fognak megtartani. A gazdasági bizottság a Hortobágyra kibajtandó jóságok megvizsgálására jelöli ki a helyet és időt s más soron levő gazdasági ügyet intéz el.

Megüresedett állatorvosi állomás. Úrményi Béla hortobágyi segéd állatorvos állásától megválván, az ekként megüresedett sedő állatorvosi állomásra a pályázatot legközelebb kihirdetik.

Lövizsgálat a Hortobágyon. A Hortobágyon az őszi behajtás óta a lövizsgálat a miniszter rendelete folytán folytonosan folyik. Cséh János állatorvos a járásában azóta 263

tanyán 347 egyén tulajdonát képező 1935 lovat vizsgált meg, a mely között egy takonykóros és egy tenyészbéna találtatott s ezt azonnal ki is irtották. A takonykóros ló a Sebők György nagy-elepi 45. számú tanyáján volt. Az ellenőrzés a legnagyobb szigorral folyik s a tavaszi kihajtás elé nyugodtan néznek az illetékes gazdák.

— **Hamvazó szerda.** A farsangnak vége, a mai nappal beköszöntött a hójt. Hamvazó szerda, emlékezése a multságok után elkábult agynak arra, hogy porból lettünk s porrá leszünk... A farsangi zaj után magába száll az ember és „Mea culpa” t kiált. Hat hétig tart a hójt — hat hétig nagyon sok embernek nagyon könnyű feladat lesz ezt megtartani.

— **A filléregyleti thea estély.** A folyó hó 10. szombatán tartandó filléregyleti theaestélyre szóló meghívók közül egyik-másik elégtelen, vagy téves czímezés miatt nem volt kézbesíthető. — Teljes tisztelettel kérjük azért mindazokat, kik az említett okokból meghívót nem kaptak s erre igényt tartanak, sziveskedjenek ez iránt Forgách Károly ékszerész üzletébe fordulni. A rendező bizottság.

— **Iskola bál.** A f. hó 17 én tartandó iskola bál rendező bizottsága tisztelettel kéri mindazokat, kik elnézésből esetleg meghívókat nem kaptak és arra igényt tarthatnak, — sziveskedjenek ezen czélból a bizottság bármelyik tagjánál jelentkezni. Egyszersmind fe kéri a rendezőség a páholy jegyeket váltani szándékozók, — legyenek szivesek a bizottság elnökénél (Piac utca 1899. sz.) ez iránt mielőbb intézkedni.

— **A hortobágyi vásárok.** Még az elmúlt év városi közgyűléseinek amaz óhaj nyert kifejezést, hogy a Hortobágyon felette czélszerű volna az országos vásárok számát háromra egyszerűíteni ki. Akkor ezt a javaslatot megbeszélésre és előkészítésre bizottságnak adták ki. Ugy értesülünk, hogy a projektummal már kézen vannak s hogy a hortobágyi országos vásárok ügye a márcziusi közgyűlésen fog végleges megoldást nyerni.

— **A Gönczy-Egyesület h. s z o b o s l ó i** köre vasárnap délután 3 órakor tartotta felolvasását a fiúiskola V-ik osztály tantermében. Pólya Mihály polg. isk. igazgató a „Levegőről” olvasott fel és kísérletekkel mutatta be a levegő alkatrészzeit, a levegő felbontását stb.

— **A bálteremből.** Egy megyebeli bálból írják nekünk a következő epizódot. Egy fiatal, aki szörnyen szeret tüntetni irodalmi és egyéb ösmereitvel, udvarolt három fiatal hölgynek.

— **Hölgyeim! önök valóságos gráciák!**
— **Oh nem felel a legidősebb szépség,** — mi nem vagyunk gráciák, — hanem b.-ujfalusiak!

A fiatal gavallér azonban nem látta be, — hogy itt rossz helyen alkalmazza a virágos stílust, áttért az irodalomra és pedig németül folytatta a társalgást:

— **Sagen Sie mir, mein Fräulein, kennen Sie Ibsen?**

Azt mondja reá a piczike:
— **Wie thut man das?**
Mondja neki, hogy Ibsen egy hirnemes norvégíró és leszállítja két skálával szellemeskedése hőmérőjét:

— **Wie denken Sie über schnapsen?**
Azt mondja rá a piczike:
— **Ugyan hagyjon már fel a maga norvég költőivel.**

— **Zene estély.** A „Bka” éttermében ma este a Racz Károly zenekara játszik.

x **A magyar ipar** pártolása érdekében m. t. olvasóink figyelmét felhívjuk ezennel a lapunk mai számában megjelent első magyar irógyár hirdetésére. Ezen gyár készítményei minőségre és kialakításukra nézve a legelső külföldi készítményekkel egyenrangúak, és így hazafiai kötelesség azokat előnyben részesíteni.

Színház.

* **A becsület.** Annak a szegény porosz tanítónak, ki farszto mukassága közben is áldozott muzsájának, dacára a sok visszautasításnak, melyből bőven kijutott neki, megírta a „Becsület” című színművét, mely első színre hozatata óta nagy triumfussal járta be, nemcsak Németországot, de a művelt külföld. sőt Amerika színpadjait is. A népszínház révén, mely-

nek igazgatója praktikus gondolkodás után elhálászta a gyors hírnévre szert tett illustris szerző e népszerűvé lett színművét, eljutott a „Becsület” a debreczeni színpadra is és valahányszor színre került azon, mindig a legnagyobb érdeklődés és tetszés kísérte. Nem csapant az érdeklődés e színmű iránt, dacára, hogy nálunk eléggé ismeretes e színmű, tegnapi előadása alkalmával sem és a közönség szívesen hallgatta S u d e r m a n n szocialpolitikai-szenimentalis, kissé romantikus realizmussal megírt fejtegetéseit.

Az előadás méltó volt a kitűnő színműhöz. S a n d o r Emil a czynikus, arisztokraciamániában szenvedő Mühlingk kir. tanácsost, ezt az ellenszenves alakot kitűnő játékkal szinte rokonszenvesse tudta tenni és L u b r i n c z, ki Amália passiv, jelentéktelen szerepét játszotta, igyekezett legalább külső megjelenésének választékosságával beleilleszkedni a darab keretébe. P é c h y Kálmán Kurt-ot, ezt a léha, üresfejű kereskedő-ifjonzot, jobb szerepei közé számíthatja; C s e r n y Berta pedig, ki Leoná-t játszotta, lelkes mondásaival, élénk játékkal a közönség tetszését méltán vívta ki. Két modern ficsur szerepében R ó z s a h e g y i és S ó l y o m osztakoztak a dícsőségben, mely részükre kijutott és B o g y ó Iionka nem rontott le semmit a józólásból, melyet különösen az általa játszott Alma szerepében nagyon is szem előtt kell tartani.

A Heinecke családot K r é m e r, L o c s a r e k n é és K i s s Irén személyesítették; előbbieket azzal a diszkrét komikummal, melylyel fontos szerepeiket megjátszották, utóbbi azzal az izléses izléstelenséggel, melylyel kosztümjét a legapróbb részletekig összeállította, keltettek hatást. P ü s p ö k i a durva Michalsky szerepében is kiváló alakító színésznek bizonyult.

A színmű két legfontosabb szerepe C s i k y László (Róbert) és T a p o l c z a i (Trast gróf) kezeiben volt. Csiky, ki különben e szerepet pár évvel ezelőtt elsőnek játszotta Debreczenben, nem rontotta le teljesen azt a jóhírnevet, mely alakítását kísérte ezelőtt, de vesztett könnyedségéből úgy a társalgásban, mint a játékban. Bizonyos kothurnusos ünneplésség vonult végig játékán és hosszabb lélekzetű monológjaiban hangjában rejtett valami olyan, a mi tőgában, tandában megjelenő hőskönnél lehet természetes, de a szalonban mindig olyan látszata van, mintha az, a ki használja: nagyképűk ödnék.

A közönség a különben teljes egészében rokonszenves és sikerült alakításért C s i k y t többször, a harmadik felvonás után háromszor hivta lámpák elé.

Trast gróf szerepével T a p o l c z a i, e törekvő, tehetséges fiatal színész sikerrel kísérletezett a komolyabb jellegű jellem szerepkörben. Igaz, hogy fiatalos heve azokban a nagyjelentőségű és fontos mondásokban, melyekben a színmű tendenciáját Sudermann a gróf ajkaira adja, több helyen elragadta, alakítása szépen kidolgozott, egyöntetű volt és csak az tetszett vizsgálja, hogy e jözanul gondolkodó demokratikus gróf, ki szakított az arisztokrácia hagyományával, ki a becsületet a legnagyobb közönnyel megtagadja, mikor a legbecsületesebben gondolkodik és cselekszik, — akkor mikor léha ficsusok kételkednek egyéni becsületében, minden átmenet és érthető lélektani indok nélkül fellobban és durvává lesz. Ebben a jelenetében különösen, de a többiben is, a nyugodt mérséklet nem ártott volna.

A rendezés Péchy Kálmán érdeme.

Törvénykezés.

— **Tilosban járt a lova.** Az egyszeri cigány is megjárta vele, a miért a lovat a tilosban legeltette, de Biri József derecskei lakos is megadta az ilyen dolognak az árát. Egy verőfényes juniusi napon történt, hogy Biri József a lovat tilosba hajtotta legelni, maga pedig egy árnyashelyen húzódott meg egy kis déli pihenőre meg hogy a bogaraktól és a nap kissé nagyon is barátságos melegtől megszabaduljon. Egy darabig vigyázott reá, — hogy valaki észre ne vegye, hogy a lova a tilosban legelnek, de a tikkasztó melegben utoljára is elfogta a buzó s a g s bizony elszenderedett ő kelme. A mig ő aludt, valami rossz szél arra hajtotta a község 2 felesketett csöszét, — P u s z t a i

Péter és K o v á c s Mihály uraimékat. — Ezek nem sokat gondolkoztak, hanem a lovakat utnak indították a község háza felé. Ezen idő alatt felébredt ám Biri József is és nesztét vevén a dolognak, kerülő uton megelőzve a két csösz, besietett a községbe, a hol egy kapu mellett húzódott meg. Nemsokára megérkezett a két csösz is a lovakkal. Nosza Biri Józsefnek sem kellett több, reá rohant a két csöszre s vad viaskodásba elegendett velük s egy fedezetlen pillanatban úgy találta főbe koltatani P u s z t a i Péter uramat, hogy azt bizony a tarsának kellett hazavinni, s kapott sebe következtében vagy 16 napig megis nyomta az ágyat. Ez ügyben tartotta meg a helybeli királyi törvényszék ma délelőtt a végtárgyalást M o c s y J. elnöktele alatt s Biri Józsefet a fent irt bűncelekményért hat havi börtönre, tíz forint pénzbüntetésre s három évi hivatalvesztésre ítélte. A vádlott az ítéletbe belenyugodott s így a jogerős lett.

Közgazdaság.

Budapesti gabonátözsde febr. 7.

Amerika $\frac{3}{4}$ cent áremeikedést, az angol piacok csendes irányt jelentettek.

Piacunkon valamivel jobb a hangulat egyáltalában és eladást áremeikedés nélkül könnyen lehetett eszközölni.

Buza mérsékelten kínálatott, a vételkedv kedvező az irány csendes. Változatlan árnál 29.000 mm. adatott el.

Magyar buza 7.40 — 7.75 ft. oláh 6.20 — 6.70 frton kelt el.

Más magvakban keves forgalom volt, az árallásban változás nem állott be.

G a b o n a h a t á r i d ő k.

Az üzlet csendes iránynyal indult, de általános vételkedv folytán az irány megszilárdult. A forgalom buzában és tengeriben élénk volt.

A déli tözsde zárlatáig hivatalosan a következő kótekek jegyeztettek:

B u z a őszre szept.-okt. 7.57 — 7.50. — 7.57.

B u z a tavaszra márc.-ápr. 7.28 — 7.25 — 7.28

T e n g e r i máj.-jun. 4.75 — 4.72. 4.77 4.75

Z a b tavaszra márc.-ápr. 6.66 — 6.63 — 6.67

K á p o s z t a r e p c z e aug.—szept. 12. —

penz 12.05 áru.

A déli tözsde zárlat hivatalos árjegyzései:

B u z a őszre 7.55 pénz, 7.57 áru.

B u z a tavaszra 7.26 pénz, 7.28 áru.

T e n g e r i máj.—jun. 4.74 pénz, 4.76 áru.

Z a b tavaszra 6.65 pénz, 6.67 áru.

— **Sertésvásár.** Budapest-kőbányai sertés-kereskedelmi csarnok árjegyzése 1894. év február hó 6-án.

Hizott sertésárak: I. Magyar első rendű: Öreg nehéz (páronként 400 klgron felüli sulyban) 47—48. krig. Öreg közép (páronként 300—400 klgr. sulyban) 47—48. krig. Fiatal nehéz páronként 320 klgron felüli sulyban 50—50 $\frac{1}{2}$ krig. Fiatal közép (páronként 251 320 klgr. sulyban) 49—49 $\frac{1}{2}$ krig. Fiatal könnyű (páronként 251 klgrig terjedő sulyban) 48—49 krig. — II. Magyar szedett: Nehéz (páronként 280 klgron felüli sulyban) 46.—47. krig. Közép (páronként 220—230 klgr. sulyban) 46—47 krig. — Könnyű (páronként 220 klgrig terjedő sulyban.) 46.—48. krig. — III. Romániai: Nehéz (páronként 260 klgron felüli sulyban) —, — krig. Közép (páronként 220—260 kgr. sulyban) —, — krig. Könnyű (klgr.-kint 220 klgr terjedő sulyban) —, —, kron Szerbiai: Nehéz (páronként 260 klgrig-felüli sulyban) 47—48. krig. Közép (páronként 220—260. klgr. sulyban) 47—48 krig. Könnyű (páronként 220 klgrig terjedő sulyban) 45—46 krig.

Megjegyzés. A fent jegyzett árak suly szerint és pedig a szokványos levonások mellett egy kilogram sulyra krajczárokból értendő. Szokványosul a hizott sertések teljes (brutto) sulyából az életre páronként 45 klgr. vonandó le. A sertések vételárából a vevő javára $\frac{1}{2}$ százalék vonandó le. — A sertések osztályozásánál azok teljes (élő) sulya vétetik irányadónak.

REGÉNYCSARNOK.

Szerelm és bűnhődés.

Angol regény.
Irtta Bront Ernő, fordította: Krónika író.
29.

KILENCZEDIK FEJEZET.

Bylandban

Frank Colchester gyakran csodálkozott barátja közönyössége felett, melyet az a nők iránt tanusított.

Talbot Grey sohasem beszélt a nőkről barátságosan vagy megvető módon de bizonyos számalommal.

Frank azt várta, hogy valamely csodás történetet fog hallani.

A szív titkai az ő szenvedélyeikkel titkon voltak előtte, melyeket előbb meg kellett tanulnia.

— Még nem vagyok nagyon idős, mondá Grey. 24 éves sem vagyok még, de jóval idősebbnek nézek ki.

— Igen, a te bubánatos arczoddal s barna szakálladdal könnyen harmincz évesnek is gondolna az ember.

A hadnagy nevetett s egy pillantást vetett, a vele szembe levő tükörbe.

A szerelmnek jó emlékező tehetsége van, azt mondják, de én alig hiszem hogy az, kit szerettem, ha velem találkoznék, felismerni. A mint hazám elhagytam, fiatal légenyke voltam olyan mint te, Frank. Arczom még oly csupasz volt, mint a te kezéd s szakállamnak még csak nyoma volt meg. — Igen én nagyon megváltoztam.

— Én is azt hiszem — viszonzá Frank őszinte bámulattal, mert barátját amolyan veterán gyanánt nézte.

— Ah, Frank, most már bizony szeretném, ha el nem kísértetek volna.

— Miért?

— Mert az átélt idők emléke támad fel szívemben, akár csak tegnap hagytam volna el hazámat. Kezdem érezni, hogy mégis szerettem a szegény gyermeket.

Colchester hallgatott s Falbot rövid idő után folytatta:

— Alig tizenhat éves volt, Frank. Azóta én sokat kalandoztam a világon, de sohasem láttam szebb leányt. Akkor otthon voltam, nem volt semmi teendőm, utamam magam, te ismered a közmondást, hogy téltenség az ördög párnája. elhagytam a szegény leányt a legrosszabb helyzetben s ígéretek tettem, melyeket soha sem váltottam be.

— Ez nem volt helyes — viszonzá Colchester; egy oly kedves, egyszerű leánykát, mint a minő ez valószínűleg volt, nem tudnék cserben hagyni.

(Folyt. köv.)

— **A magyar kir. meteorologiai intézet időjelzése február 7-án.**

(Távirati tudósítás. Erk. 3 óra 10 p.)

c = száraz, a = enyhe, u = éjjel fagy.

Idegenek névsora.

Bika szálloda.

Dr. Markus László és neje Miskolcz, — Bleier Ignác Bécs, — Fischer József és neje S. A.-Ujhely, — Harstein Kálmán és neje Nádudvar, — Ifj. Berger Mór birt. Illye, — Engländer Mór Álmosd, — Horovitz J. kő. S. A.-Ujhely, — Prichoda kő. Prága, — Berger K utazó Bpest, — Winter J. utazó Bpest, — Dr. Haas ügyvéd Bpest, — Dr. Horváth ügyvéd Bpest, — Becker József kő. Bécs, — Kleiu Herman kő. Bpest, — Freund Gy. kő. Bpest.

Angolkirálynő szálloda.

Friedman J. utazó Bpest, — Neuman József tisztv. Bpest, — Bernhardt Sándor utazó Bécs, — Pollák Alajos utazó Prága, — Panyigay Sándor utazó Bécs, — Stern A. utazó Bécs, — Komlosy J. utazó Bécs, — Lichtman Ferencz utazó Bpest, — Eliás Mór utazó Bpest, — David Gyula gazdálkodó Bihar, — Berger J. gazdálkodó Hoszuzhát, — Bleier Sándor trszartó Gatály, — Rudnyánszky Gyula szerkesztő Bpest.

Frohner szálloda.

Mocsáry Ferencz birt. Pusztakakad, — Lichtman József birt. Gat. Pusztak. — Nagy János joghalgató B.-Ujfalu, — Kepes Albert kő. B.-Ujfalu, — Schwartz Alfréd utazó

Bécs, — Mezey Béla kő. Bpest, — Falk József Bpest, — Munkácsy utazó Bpest, — Weiszberger József utazó Bpest, — Grosszman Simon gazdálkodó H.-Bagos, — Fülöp József malom tulajdonos B. Ujfalu.

DEBRECZENI VÁROSI SZÍNHÁZ

Idénybérlet 20 szám. VI. Kisbérlet 20. szám
Páros szünet. Páros szünet.

Pénteken, 1894. évi február hó 9-én.

Leszállított helyárrakkal.

Itt először.

A primadonna.

Énekes bohózat 3 szakaszban.

Szombaton, 1893. február hó 10-én.

Az ötödik pont.

Operette 3 felvonásban

MENETREND.

1893. október hó 1-től.

(Egységes vasúti (zóna) idő szerint.)

Debreczemből indul:

Vonat sz.				
1601 gy. v.	Budapest-Nagyvárad felé	reggel	8 ó. 40 p.	
1605 sz. v.	" " " "	délután	12 ó. 36 p.	
1607 " v.	" " " "	este	10 ó. 31 p.	
1641 v. v.	csök Nagyvárad	délután	3 ó. 32 p.	
1608 sz. v.	M.-Sziget	délután	3 ó. 51 p.	
1610 " v.	" " " "	este	8 ó. — p.	
1606 " v.	" " " "	éjjel	8 ó. 05 p.	
8411 v. v.	Kassa	reggel	8 ó. 45 p.	
8403 sz. v.	" " " "	délután	3 ó. 58 p.	
8405 " v.	" " " "	este	3 ó. 05 p.	
8114 v. v.	B.-Sz.-Mihály felé	máv.-ról reggel	5 ó. 48 p.	
" " " "	" " " "	vásártérről	6 ó. 04 p.	
8112 " v.	" " " "	máv.-ról délután	3 ó. 37 p.	
" " " "	" " " "	vásártérről	3 ó. 50 p.	
8212 " v.	F-Abony	máv.-ról reggel	5 ó. 00 p.	
" " " "	" " " "	vásártérről	5 ó. 13 p.	
8214 " v.	Ohat-Polgár	máv.-ról délután	4 ó. 03 p.	
" " " "	" " " "	vásártérről	4 ó. 15 p.	
Debreczenbe érkezik:				
1606 sz. v.	Budapest-Nagyvárad felől	reggel	2 ó. 40 p.	
1608 " v.	" " " "	délután	3 ó. 31 p.	
1602 gy. v.	" " " "	este	7 ó. 09 p.	
1642 v. v.	csök Nagyvárad	reggel	7 ó. 41 p.	
1609 sz. v.	M.-Sziget	reggel	7 ó. 55 p.	
1605 " v.	" " " "	délután	12 ó. 16 p.	
1607 " v.	" " " "	este	10 ó. 16 p.	
1406 " v.	Kassa	reggel	8 ó. 07 p.	
3404 " v.	" " " "	délután	12 ó. 06 p.	
8412 v. v.	" " " "	este	7 ó. 20 p.	
8111 v. v.	Bsz.-Mihály-felől	vásártérről reggel	8 ó. 03 p.	
" " " "	" " " "	máv.-ra	8 ó. 17 p.	
8113 " v.	" " " "	vásártérről délut.	7 ó. 40 p.	
" " " "	" " " "	máv.-ra	este 7 ó. 50 p.	
8211 " v.	F-Abony	vásártérről délut.	5 ó. 11 p.	
" " " "	" " " "	máv.-ra	5 ó. 25 p.	
8214 " v.	Polgár és Ohat	vásártérről reggel	7 ó. 44 p.	
" " " "	" " " "	máv.-ra	8 ó. — p.	
Budapestről-Debreczenbe indul:				
506/1608	személy vonat	reggel	8 óra 25 perczkor.	
504/1602	gyors	délután	2 " 10 "	
1806	személy	este	7 " — "	
Gyorsvonat este 9 óra 15 perczkor, mely Püspök-ladányban utoléri a Budapestről este 7 órakor induló személy vonatot.				

*) Közvetlen vonat M-Szigetről-Budapestre.

**) Közvetlen vonat Budapestről-M-Szigetre.

102.
1894. v. k. szám.

Árverési hirdetmény.

A debreczeni királyi j. bíróságnak 21728.1893. P. számú végzése folytán közhírre tétetik, miszerint Karacs Márton részére, Fodor József debreczeni lakostól 112 forint — kr. tőke, ennek 1893. évi december hó 5. napjától számítandó 6% kamatai és eddig összesen 15 frt 15 kr. perköltség erejéig 1893. évi december hó 15-én bíróilag le- és felülfoglalt és 1140 frt — krra becsült butorok, érczkoporsók bolti felszerelvények és egyebekből álló ingóságok, 1894. évi február hó 12-én délelőtt 10 órakor kezdetét veendő és Rózsza-tér 5. sz. alatt azután csapó-utca 304. szám alatt megtartandó nyilvános bírói árverésen, a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alól is, el fognak adatni. Debreczen, 1894. évi január hó 29.

Sugár Gyula,
bírói kiküldött.

Azon körülmény, hogy külföldi készítmény magyar bélyeggel ellátva, mint a magyar gyártmány kerül forgalomba, arra készlet bennünket, hogy a t. cz. közönség figyelmét az iránt hívjuk fel, hogy minden darab a mi gyárunkban készült

rajz, festék, ténka, irón-, palavessző- és rajzkréta

Első magyar iróngyár,
védjeggyel van ellátva:

Gyártmányunkat, mely a legelső külföldi készítményekkel egyenrangú és a nagyméltósági m. kir. kereskedelmi miniszterium magas rendelete folytán, minden hivatalnál és valamennyi hatóságánál be van vezetve, — a t. cz. közönség figyelmébe, főleg pedig a t. cz. szakköröknek, mint iskola előjárók, mérnök és műépítész urak, valamint rajzhivatalok és irodáknak.

Készítményünk minden jobb papír, rajz- és író-szer kereskedésben kapható

Első magyar iróngyár,
Wuzel és Tsa.

Kitűnő és utólérhetetlen Köhögés csillapító

élvezeti czikk

Bakcsy orvos és Rezutsek-féle „UNICUM“
kárpatí cukorka és szörp,

mely valamennyi eddig használt Malátacukrokat felülmúl, úgy kellemes íze, mint jóságánál fogva. — **Kapható:**

Rezutsek Antalnál Szatmáron.

Továbbá:

Csanak József, Geréby Fülöp, Copetti J., Varga Lajos, Radetzky József, Szabó Zsigmond urak fűszerüzletében **Debreczenben.**

Lévai Vincze, Bottos György urak üzletében **Érmihályfalva.**

A cukorka 10, 15 és 30 kros csomagokban,
" 15 és 20 kros dobozokban.
A szörp 25, 50 kr. és 1 frtos üvegekben.

Első debreczeni PAPAN-GYÁR

Debreczen, Széchenyi-utca.

PAPLANOK,
matrácok

mérték szerint gyorsan és pontosan elkészítetnek.

„Jaeger“
kötő-gyapjúk

GYENES LAJOS

divat-raktárában,
városház épület.

Sifkoszoriuk
55 kr. fejtető

D. M. C.
himző-selymek

Nagy választékban találhatók

Hauschild,
kötő-pamutok.

Alkalmi kelmek és
Női ruha szövetek és
Selyem foularok — és Posztók
Flanelek, — Kasánok (barchet)
Szintartó velezek, ágy- és asztalterítők
Szövet és csipke-függönyök, és divatkelmek.
Fekete termők és saját szövetemből elvállalom.
Női ruhák elkészíttetését saját szövetemből elvállalom.

Maradék szövetek

Házi- és diszkötények nagy raktára
Férfi fehérneműek, gallérok, és harisnyák.
Zsebkendők. Nyakkendők és fátjolok
Szinházi schálók és selyemkendők
Menyasszonyi koszorúk és fátjolok
Jó szabásu deréktűzők (Mieder)
Gyermek-kötények.
Férfi-ingek mérték szerint
készíttetnek.
s. t. b.

IV
D
Előfizetés
Me
(—
rának
még ha
lámlásn
javaslat
ján, up
épség
teit. Ez
ges tájé
hosszan
előkészü
kozna
akkor a
halál kü
Elv
mélyreh
mészetes
a harcz
azért, m
ját elve
csak érv
denek el
gos mér
Err
tünk biz
praeludi
része a
provokál
Ugr
és elvtár
föllépésü
A DEBR
Anny
volt nem
a férj az
sima, szo
egyéb te
ellesse és
a lábai el
gondolkoz
kinek akar
korlátlan é
dolga pedi
delmeskedj
Csak
kettő. Szil
hogyan bol
tarthat így
szomorú, h
lan könny
és kietlen
éjszakázott
mogorva é
fájdalomna
készeseren
tát. Martyr
jól eső érz
Nem értett
lyosabbnak
a mely egy
Es el